

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

หมอนสมุนไพร

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะหมอนสมุนไพรที่บรรจุภายในด้วยเปลือกหรือเมล็ดของพืชแห้งหรือวัสดุอื่น และมีชั้นส่วนของสมุนไพรที่มีกลิ่นหอมปนอยู่ด้วย

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

- ๒.๑ หมอนสมุนไพร หมายถึง หมอนที่เย็บให้มีรูปทรงและขนาดต่าง ๆ บรรจุภายในด้วยสมุนไพรที่อาจหุ้มด้วยวัสดุอื่นก่อนนำมาทำเป็นตัวหมอน หรือบรรจุภายในด้วยเปลือกหรือเมล็ดของพืช เช่น แกลบ ที่ผ่านกระบวนการทำความสะอาดและทำให้แห้งแล้ว หรือวัสดุอื่น ผสมกับชั้นส่วนของสมุนไพรที่มีน้ำมันหอมระเหยหรือน้ำมันหอมระเหย

๓. คุณลักษณะที่ต้องการ

๓.๑ ลักษณะทั่วไป

- ๓.๑.๑ ต้องประณีต เรียบร้อย สวยงาม มีรูปทรงที่ได้สัดส่วน รอยต่อไม่แยกจากกัน

- ๓.๑.๒ ต้องมีกลิ่นหอมของน้ำมันหอมระเหยของสมุนไพรที่ใช้ สะอาด ปราศจากฝุ่นละอองและรอยเปื้อน

๓.๒ วัสดุที่บรรจุภายในหมอน

- ๓.๒.๑ ต้องเป็นเปลือกหรือเมล็ดของพืชและสมุนไพร หรือวัสดุอื่นที่เจือปนด้วยสมุนไพร

- ๓.๒.๒ ต้องไม่พบสิ่งแปลกปลอมที่ไม่ใช่ส่วนประกอบที่ใช้ เช่น แมลง ดิน หิน เศษโลหะ

- ๓.๒.๓ ต้องไม่มีราปรากฏให้เห็นชัดเจน

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๓.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคน ไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๓.๓ ความชื้นและสารที่ระเหยได้ของวัสดุที่บรรจุภายในหมอน

ต้องอยู่ระหว่างร้อยละ ๗ โดยน้ำหนัก ถึงร้อยละ ๑๔ โดยน้ำหนัก

๔. การบรรจุ

- ๔.๑ ให้บรรจุหมอนสมุนไพรในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง ผนึกได้เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับหมอนสมุนไพรได้

๕. เครื่องหมายและฉลาก

- ๕.๑ ที่ภาชนะบรรจุหมอนสมุนไพรทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน
- (๑) ชื่อผลิตภัณฑ์
 - (๒) ขนาดหรือมิติ
 - (๓) ส่วนประกอบที่สำคัญของวัสดุที่บรรจุภายในหมอนและชื่อกลิ่นน้ำมันหอมระเหย โดยต้องไม่แสดงสรรพคุณในทางยา
 - (๔) เดือน ปีที่ทำ
 - (๕) ข้อเสนอแนะในการใช้และการดูแลรักษา
 - (๖) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน
- ในกรณีใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๖. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- ๖.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง หมอนสมุนไพรที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน
- ๖.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้
- ๖.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบการบรรจุและเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกันจำนวน ๓ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างจะต้องเป็นไปตามข้อ ๔. และข้อ ๕. จึงจะถือว่าหมอนสมุนไพรรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
 - ๖.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไปและวัสดุที่บรรจุภายในหมอน ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๖.๒.๑ แล้ว จำนวน ๓ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๑ และข้อ ๓.๒ จึงจะถือว่าหมอนสมุนไพรรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
 - ๖.๒.๓ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบความชื้นและสารที่ระเหยได้ของวัสดุที่บรรจุภายในหมอน ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๒ ตัวอย่าง นำมาทำเป็นตัวอย่างรวมเมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๓ จึงจะถือว่าหมอนสมุนไพรรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างหมอนสมุนไพรต้องเป็นไปตามข้อ ๖.๒.๑ ข้อ ๖.๒.๒ และข้อ ๖.๒.๓ ทุกข้อ จึงจะถือว่าหมอนสมุนไพรชิ้นนี้เป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๗. การทดสอบ

๗.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไปและวัสดุที่บรรจุภายในหมอน

- ๗.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบหมอนสมุนไพรอย่างน้อย ๕ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ
- ๗.๑.๒ เท่วสดุที่บรรจุภายในตัวอย่างหมอนสมุนไพรลงในภาชนะกันแบนสีขาว ตรวจสอบวัสดุที่บรรจุภายในหมอน โดยการตรวจพินิจ
- ๗.๑.๓ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน
(ข้อ ๗.๑.๓)

ลักษณะที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องประณีต เรียบร้อย สวยงาม มีรูปทรงที่ได้สัดส่วน รอยต่อไม่แยกจากกัน	๔	๓	๒	๑
	ต้องมีกลิ่นหอมของน้ำมันหอมระเหยของสมุนไพรที่ใช้ สะอาด ปราศจากฝุ่นละออง และรอยเปื้อน	๔	๓	๒	๑
วัสดุที่บรรจุภายในหมอน	ต้องเป็นเปลือกหรือเมล็ดของพืชและสมุนไพร หรือวัสดุอื่นที่เจือปนด้วยสมุนไพร	๔	๓	๒	๑
	ต้องไม่พบสิ่งแปลกปลอมที่ไม่ใช้ส่วนประกอบที่ใช้ เช่น แมลง ดิน หิน เศษโลหะ	๔	๓	๒	๑
	ต้องไม่มีราปรากฏให้เห็นชัดเจน	๔	๓	๒	๑

๗.๒ การทดสอบความชื้นและสารที่ระเหยได้ของวัสดุที่บรรจุภายในหมอน

ใช้วิธีทดสอบตาม AOAC หรือวิธีทดสอบซึ่งเป็นที่ยอมรับได้

๗.๓ การทดสอบการบรรจุและเครื่องหมายและฉลาก

ให้ตรวจพินิจ